

№ 01 « 29 » 08
Пед.кеңесте қаралды

Бекітілді: Ис С.А.Искакова
Басқұдық ЖОББМ-нің директоры м.у.а.

Келісімі: С.Б.Виртаева
Аудандық Білім Бөлімінің басшысы

Тақырыбы:

«Жаһандық құзыреттілік»

Класы: 5 класс

Орындады: Куанышбаева С.А. Куаныш

Көркем еңбек пән мұғалімі

Ә/б отырысында қаралды Куаныш

Ә/б жетекшісі: Куанышбаева С.А.

№ 01 хаттама күні 28 айы 08 2024ж

Тексерілді: Ис С.А.Искакова

Оқу ісінің орынбасары

2024-2025 оқу жылы

Түсінік хат

1. Оқу бағдарламасы «Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Оқу-ағарту министрінің 2022 жылғы 3 тамыздағы № 348 бұйрығымен бекітілген Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың, бастауыш, негізгі орта, жалпы орта, техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің мемлекеттік жалпыға міндетті стандартына сәйкес әзірленген (Нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 29031 болып тіркелген).

2. «Жаһандық құзыреттіліктер» курсы білім алушылардың әлемдегі өз орнын анықтау үшін қажетті құндылық бағдарларын, коммуникативтік дағдыларын, әдептік нормалары мен мінез-құлық ұстанымдарын қалыптастыруға ықпал етеді.

3. **Курстың мақсаты:** жаһандық азаматтық құзыреттерге ие бәсекеге қабілетті тұлғаны қалыптастыру.

Курстың міндеттері:

- 1) білім алушыларды қазіргі заманның жаһандық сын-тегеуріндерімен таныстыру;
- 2) тұлғаның тұрақты даму мәдениетін қалыптастыру;
- 3) білім алушыларда жергілікті, өңірлік, ұлттық, жаһандық оқиғалар, олардың себептері мен салдарлары туралы талдамалық бағалау түсінігін дамыту;
- 4) эмпатия жағдайында басқа адамдардың қажеттіліктері мен құқықтарына тәрбиелеу;
- 5) мазмұнды және шығармашылық оқыту дағдыларын қалыптастыру.

«Жаһандық құзыреттіліктер» курсы бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

5 - сыныпта-аптасына 0,5 сағат, оқу жылында 17 сағат;

Негізгі мақсат:

- білім алушылардың жергілікті, өңірлік, елдік, жаһандық ауқымдағы өзара тәуелділік мәселелерін сыни ұғыну;
- мемлекеттің, саяси және діни бірлестіктер мен мәдениеттердің өзара байланысы қағидаттарын меңгеру;
- түсіну, әлемде өз ұстанымдарын табысты айқындаудың әмбебап құзыреттерін иелену дағдыларын меңгеру;
- білім алушылардың экологиялық мәдениеті алынған білімді практикада қолдануды меңгеру;

Негізгі үйренуі тиіс:

- Ата-аналарға ризашылық білдіруді үйрену;
- этикалық мәдениетін дамыту;
- нақты өмірлік жағдайларда мінез- құлық қағидалары мен нормаларын білуін қолдануға;
- социумдағы табысты өзара іс-қимылға;
- ахуалды сыни талдау және жауапты шешімдер қабылдауды;

Күтілетін нәтиже: «Жаһандық құзыреттерді» оқыту шеңберінде орта білім беретін 5-11-сыныптарда білім алушылар жаһандық оқиғаларды, олардың себептері мен салдарын, әртүрлі процестер мен құбылыстарды аналитикалық бағалау, оларды басқа адамдардың ұлттық-мәдени құндылықтарымен дұрыс байланыстыру, өзіндік және

2. Оқу курсының базалық мазмұны

Курс бағдарламасы білім алушылардың жас ерекшеліктері мен қызығушылықтарын ескере отырып әзірленген алты бөлімнен тұрады.

«Этика және әдеп» юниті білім алушылардың бойында әдептілік, тілектестік, адалдық, толеранттылық, өз іс-әрекеттері үшін жауапкершілік, ұжымда жұмыс істей білу және мінез-құлық мәдениетінің жоғары стандарттарын білдіретін жеке қасиеттерін дамытуға ықпал етеді. **(3 сағат)**

«Азаматтылық және патриотизм» юниті қазақстандық қоғамның бірдей кодын және мемлекеттілікті құрметтеуді, азаматтық ұстаным мен жауапкершілікті қалыптастыруды, адамдардың қоғамдағы өзара қарым-қатынасын, отбасындағы өзара көмекті, халықаралық сананы қалыптастыруды насихаттайды. **(3 сағат)**

«Медиа және қаржылық сауаттылық» юнитінде медиакөңістік және қаржылық сауаттылықтың негізгі ұғымдарымен және заңдылықтарымен танысады. Қоғамда белсенді өмір сүріп, әлеуметтену үшін қажетті дағды түрлерін қарастырып, ақпаратты талдау, бағалауды дамытады. Білім алушылар ақпаратпен жұмыс істеуге, материалдарды бағалауға, талдауға, жалған мәлімет пен насихатты ажырата білуге үйренеді. Қаржылық сауаттылық туралы білімдері кеңейіп, сауаттылық неден басталатыны, еңбегі арқылы жетістікке жеткен адамдар туралы ақпарат жинақтап, отбасылық бюджетті қалай үнемдеуге болатыны туралы өмірмен байланысты білімдерін дамытады. Білім алушылар қаржылық сауаттылықты жеке қаржылық әлауқатқа жету құралы ретінде пайдалану арқылы әлемдік экономикалық кеңістікке кірігеді. **(5 сағат)**

«Өмір қауіпсіздігі» юниті адам өмірі мен денсаулық қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, даралықты, жеке өмірге кол сұқпау және құпиялық құқығын сақтауға, қорқыту мен зорлық-зомбылықтан қорғану, адам өмірін сақтап қалу жолдарымен танысуға бағытталған. **(3 сағат)**

«Экологиялық мәдениет» юнитінде білім алушылар экологияның негізгі заңдылықтарымен танысады. Өз денсаулығына, айналасындағы адамдарға және табиғатқа жағымды көзқараста болып, ұқыппен қарауды үйренеді. Табиғатты пайдаланудың моральдық-құқықтық принциптерін сақтайды. Қоршаған ортаны қорғау іс-шараларын белсенді жүргізетін, биосферадағы байланыстарды бұзушыларға қарсы, сондай-ақ экологиялық санасы дамыған әлеуметтік-бағдарлы тұлғаны қалыптастырады. **(3 сағат)**

Ақпараттық-әдістемелік бөлім

5-8 сыныптарда курс бес бірлікті қамтиды: «Парасаттылық және этика», «Азаматтық және патриотизм», «Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық», «Тіршілік қауіпсіздігі», «Экологиялық мәдениет».

Әр сынып үшін сағат саны мен күтілетін нәтижелерді көрсететін әр түрлі бірліктер ұсынылады. Ұсынылған курс тақырыбы 5-9 сынып оқушыларының жас ерекшеліктерін ескере отырып жасалған.

Мысалы, «Парасаттылық және этика» бірлігі келесі тақырыптарды қамтиды:

1. Барлығы сәлемдесуден басталады
2. Ата-аналарға ризашылық білдіруді үйрену
3. Жанның кеңдігі-адамның безендірілуі
4. Үстелдегі мінез-құлық этикасы. Үстелді орнату
5. Біз қорлау/қорлауға қарсымыз.

Юнит тақырыбының «Парасаттылық және этика» мазмұны білім алушылардың этикалық мәдениетін дамытуға, нақты өмірлік жағдайларда мінез-құлық қағидалары мен нормаларын білуін қолдануға, социумдағы табысты өзара іс-қимылға, ахуалды сыни талдау және жауапты шешімдер қабылдау дағдыларын қалыптастыруға бағытталған.

Юниттің «Азаматтылық және патриотизм» (5-9-сыныптар) контенті тақырыптарының контенті білім алушылардың жергілікті, өңірлік, елдік, жаһандық ауқымдағы өзара тәуелділік мәселелерін сыни ұғыну, мемлекеттің, саяси және діни бірлестіктер мен мәдениеттердің өзара байланыс қағидаттарын түсіну, әлемде өз ұстанымдарын табысты айқындаудың әмбебап құзыреттерін иелену дағдыларын көздейді.

«Экологиялық мәдениет» юнитінің тақырыбы (5-9 сыныптар) білім алушыларды Экологияның негізгі заңдарымен таныстырады, өз денсаулығына, қоршаған адамдарға және табиғатқа жауапкершілікпен қарау қажеттілігі туралы түсінік қалыптастыруға ықпал етеді. Оқыту курсының нәтижесі табиғатты пайдалану құндылықтарына ие, экологиялық санасы дамыған әлеуметтік бағдарланған тұлға болады.

Нормативтік бөлім

«Жаһандық құзыреттіліктер» курсының ұзақ мерзімді жоспары
5-сынып

№	Тақырыбы	Сағат саны	Уақыты	Күтілетін нәтиже (соңғы өнім)
Этика және әдеп				
1	Барлығы сәлемдесуден басталады	1	02.09.	Ситуациялық есептерді шешу Бейнероликтерді дайындау
2	Мен достарымның ортасындамын			
3	Мен өз әрекеттерім үшін жауаптымын	1	16.09.	
4	Ата-аналарға ризашылық білдіруді үйренеміз			
5	Дастархан басындағы әдеп. Дастархан жаю	1	30.09.	
6	Қоғамдық көлікте, театрда, кинотеатрда, мұражайда өзінді қалай ұстау керек			
Азаматтық және патриотизм				
1	Отбасындағы өзара сыйластық	1	14.10.	Әлеуметтік жоба "Өзімді құрметтеу - басқаларды құрметтеу" психикалық картасы Ситуациялық есептерді шешу
2	Мен өз Отанымды мақтан тұтамын!	1	04.11.	
3	Өз Отанымды мақтан тұтамын!			
4	Түрлі көзқарас - біртұтас ұлт	1	18.11.	
Медиасауаттылық және қаржылық сауаттылық				
1	Әлеуметтік желі дегеніміз не	1	02.12.	Жоба Зерттеу жұмысы Аккаунт жасау Постерлер жасау Конкурстар Диаграммаларды, инфографиканы құру Ситуациялық есептерді шешу
2	Әлеуметтік желідегі менің аккаунтым			
3	Алғашқы ақша және олардың функциялары қалай пайда болды?	1	13.01.	
4	Адам еңбегі қалай бағаланады	1	27.01.	
5	Отбасының кірістері мен шығыстары неден тұрады	1	10.02.	
6	Қалта ақшасын қалай басқаруға болады	1	24.02.	
Өмір сүру қауіпсіздігі				
1	Үй, аула, мектептегі қауіпсіздік	1	10.03	Жоба "Үйде жалғыз: қауіпсіз болу" рөлдік ойындары, "Қалай көмек сұрауға болады" Ситуациялық есептерді шешу
2	Отпен ойнама!			
3	Менің қауіпсіздігім - менің қолымда	1	07.04.	
4	Менің денсаулығым – менің қолымда			
5	Жолаушының көлікте өзін ұстау тәртібі	1	21.04.	
Экологиялық мәдениет				
1	Жер-біздің ортақ үйіміз	1	21.04.	Жоба Акцияның экологиялық тәсілі Ақпараттық буклеттерді әзірлеу "Табиғат – жаратушының бізге берген сыйы" тақырыбындағы суреттер байқауы
2	Менің айналымдағы әлем	1	05.05.	
3	Біз таза аулада тұрамыз			
4	Табиғаттағы іс-әрекет ережелері	1	19.05.	
5	Қауіпсіз демалыс			

Қолданылған әдебиеттер:

Мұғалімдерге ұсынылатын әдебиеттер:

1. «Қазақстан мектебі» журналдары, 2012 жыл
2. Қазақстан Республикасының 2015 жылға дейінгі білім беруді дамыту тұжырымдамасы.
3. Б.А. Тұрғанбекова «Мұғалімнің шығармашылық әлеуетін біліктілікті арттыру жағдайында дамыту: теория және тәжірибе» Алматы-2006
4. К.Құдайбергенова «Құзырлылық – тұлға дамуының сапалық критерийі» (ғылыми-практикалық конференция материалдары) Алматы-2008
5. Қазақстан Республикасының «Білім туралы» Заңы. Алматы-2008

Оқушыларға ұсынылатын әдебиеттер:

- 1.Мультимедиа анықтамалығы. – Астана: «Қазконтент» АҚ, 2014. – 26-29 б.
- 2.Ә.Табылдиев. «Тәрбие өрнектері» Алматы «Мектеп» 2007ж.
- 3.Кенжеахметұлы С.Қазақ халқының салт-дәстүрлері.Алматы, 2007ж.
- 4.Халықтық педагогика – даналық мектебі .Аманова Ғ.Алматы,2012 ж.
- 5.<https://asu.edu.kz/> сайты.Парасаттылық мектебі.